

Alfred Lenica | Barva – Gesto – Podvědomí

11. 6. – 20. 9. 2015

Muzeum moderního umění | Salon, Kabinet

AUTORKA VÝSTAVY | Beata Gawrońska-Oramus

KURÁTOŘI | Štěpánka Bielezová, Ladislav Daněk

TEXT | Beata Gawrońska-Oramus

PŘEKLAD | Hana Havlíčková

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ | Marek Novák

GRAFICKÉ ŘEŠENÍ | Petr Šmalec

INSTALACE | Vlastimil Sedláček, Filip Šindelář

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY | Michaela Johnová – Čapková, David Hrbek

ZÁŠTITU NAD VÝSTAVOU PŘEVZALA | Její Excellence / H. E. Mrs. Grażyna Bernatowicz, velvyslankyně
Polské republiky v České republice

Abstraktní obrazy a práce na papíře polského umělce Alfreda Lenici (1899 – 1977) vystaví od 11. června Muzeum umění Olomouc. Lenicova první retrospektivní výstava v České republice představí jeho dílo prostřednictvím 60 prací na papíře a 30 obrazů. Část z nich veřejnost dosud neviděla vůbec. „Některé akvarely, dekalky, kvaše a koláže totiž končily v šuplíku, neboť neodpovídaly dobově preferovanému socialistickému realismu,“ uvedl kurátor Ladislav Daněk k výstavě, kterou olomoucké muzeum pořádá společně s polskými kolegy z Krakova a z Varšavy.

Příběh neúnavného výtvarného experimentátora Alfreda Lenici je o to zajímavější, že vzděláním nebyl malíř, nýbrž houslista. „Hrál v poznaňském symfonickém orchestru a malířství studoval mimo akademickou sféru. Brzy ale dospěl k vyvráskému malířskému projevu. Reagoval na aktuální tendence v umění, nejdříve na kubismus, poté na surrealismus, na nějž odkazoval v celé následující tvorbě,“ popsala Lenicovy začátky polská kurátorka Beata Gawrońska-Oramus.

Pro malířství se Lenica pravděpodobně definitivně rozhodl ve válečných letech, jejichž část strávil po vysídlení polského obyvatelstva z Poznaň jako tulák. „Nebýt tohoto osudového rozhodnutí, Polsko by přišlo o jednu z ikon poválečného výtvarného umění,“ shrnula Lenicův význam pro vývoj umělecké scény našich severních sousedů.

A v čem spočívá přínos Alfreda Lenici? Podle kurátora Ladislava Daňka je Lenica především nezaměnitelným a nezastupitelným průkopníkem v oblasti abstraktního umění. „Po válce intenzivně experimentoval s koláží a dekalkem, tedy s metodou, která užívá obtisku nebo otisku. Skrze prvek náhody používaný v dekalcích dospěl až k tašismu, tedy využití techniky barevných skvrn kladených na plátno ve spontánním malířském projevu. V roce 1949 dokonce namaloval první polský tašistický obraz Barvy v pohybu,“ vzpomněl Daněk.

Průkopnické období však 50. letech přerušil přihlášením se k socialistickému realismu. „Jako komunista se sice zapojil do oficiálního proudu a snažil se dobová hesla pojímat moderními formami, ale uznání mu to stejně nepřineslo.

Požadavky doktríny se mu totiž nedařilo naplnit," doplnil Daněk. Podstatný je podle ní fakt, že vedle oficiální tvorby maloval Lenica „do šuplíku“ znamenité abstraktní kompozice na papíře. „V nich s naprostou volností experimentoval s barvami, laky, tuší a nástroji k nanášení, roztírání a snímání malířských vrstev," popsala charakter maleb. „Některé z nich budou v Olomouci k vidění vůbec poprvé, neboť doposud zůstávaly v bývalém ateliéru umělce," dodal kurátor.

Jedinečné experimenty na poli automatického malířského projevu, využívání technik frotáže (přenášení reliéfní struktury na papír), gratáže (nanášení barev v několika silných vrstvách na sebe a jejich následné částečné seškrabávání), drippingu (volné stříkání a stékání barev na plátno) a dekalku udělaly z Lenici ikonu polské tašistické malby. „A nejen to. Otevřely mu také cestu ke kariéře v zahraničí," upozornila Beata Gawrońska-Oramus s tím, že dnes jsou Lenicovy práce zastoupeny ve sbírkách muzeí a galerií v Krakově, Poznani, Gdaňsku, Štětíně, Varšavě a Vratislavi, Lodži, v Paříži, Skopje, Ženevě, Miláně, Tel Avivu, ale také v Olomouci.

Alfred Lenica je dalším z řady významných středoevropských autorů, které Muzeum umění Olomouc sleduje a představuje v souvislosti s projektem Středoevropského fóra Olomouc. Ten stále počítá s dostavbou stávajícího objektu muzea, v níž má vzniknout stálá expozice středoevropského umění 20. století. „Dostavba sice zatím nevyrostla, ale v projektu pokračujeme i bez stavební části. A to jak ve výstavní, tak v akviziční činnosti, neboť sbírky stále doplňujeme o středoevropské umění druhé poloviny minulého století," upozornil ředitel Michal Soukup a připomněl, že muzeum již uspořádalo profilové výstavy například zakladatele op-artu Victora Vasarelyho, světoznámé polské sochařky Magdaleny Abakanowicz, českého malíře evropského renomé Zdeňka Sýkory nebo světoznámého autora koláží Jiřího Koláře. Ideu Středoevropského fóra muzeum rozvíjí i v dílčím projektu CEAD – Databáze umění střední Evropy. „Na internetových stránkách www.ceadata.eu je volně přístupná databáze čtyřiceti středoevropských umělců. Vloni jsme také ve stálé expozici otevřeli tzv. CEAD Point, tedy informační kiosek propojený s databází," uzavřel Soukup.

KONTAKT PRO MÉDIA

Mgr. Petr Bieleš

tiskový mluvčí

Muzeum umění Olomouc | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

K: Muzeum moderního umění | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

T: 585 514 282 | M: 724 202 905

E: bielesz@olmuart.cz | [web](http://www.olmuart.cz) | [facebook](https://www.facebook.com/olmuart) | [twitter](https://twitter.com/olmuart)

